

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea alin.(1) al
art.107 din Legea nr.1/2005 privind organizarea
și funcționarea cooperăției**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea alin.(1) al art.107 din Legea nr.1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B228 din 12.09.2012,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea alin.(1) al art.107 din Legea nr.1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, urmărindu-se corelarea prevederilor legii referitoare la suprafață cu cele instituite de noul Cod Civil, precum și respectarea Deciziei Curții Constituționale nr.913 din 23 iunie 2009, prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate a textului asupra căruia se intervine.

Întrucât în termenul de 45 de zile de la publicarea deciziei, dispoziția declarată neconstituțională nu a fost modificată în sensul corelării cu prevederile legii fundamentale, efectele juridice ale acesteia au încetat.

Propunerea legislativă se înscrie în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.m) din Constituție. În aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Referitor la fondul reglementării propuse, semnalăm că motivele pentru care Curtea Constituțională a declarat neconstituționale prevederile alin.(1) al art.107 din Legea nr.1/2005 au dispărut doar în parte.

Reamintim că, prin Decizia nr.913 din 23 iunie 2009, a fost admisă excepția de neconstituționalitate a alin.(1) al art.107 din Legea nr.1/2005, în următoarea formulare:

„Art.107. – (1) Terenurile transmise în folosință pe durată nedeterminată și fără plată în vederea realizării de construcții pentru activitatea organizațiilor cooperatiste de consum și meșteșugărești, precum și a asociațiilor cooperatiste, existente până la data intrării în vigoare a prezentei legi, care nu sunt revendicate și pe care au fost realizate construcții conform legii, își mențin acest regim juridic pe toată durata existenței construcțiilor respective sau până la trecerea lor, cu plată, în proprietatea societății cooperative.”

Curtea Constituțională a motivat decizia, constatând că, prin obligarea autorităților administrației publice centrale sau locale, prin norme imperative, de a atribui în folosință gratuită terenurile, pe toata durata existenței construcțiilor respective sau până la trecerea lor, cu plată, în proprietatea societății cooperative, se încalcă **„dreptul acestor autorități de a exercita stăpânirea efectivă, directă și nemijlocită, prin putere proprie și în interes propriu, a bunurilor imobile proprietate privată, de a le folosi și de a culege fructele civile”**.

În opinia Curții, „Cooperativele și asociațiile de cooperative, sunt persoane juridice private care prin obiectul lor de activitate nu sunt de utilitate publică, ceea ce ar justifica transmiterea folosinței gratuite a terenurilor prevăzute de art.107 alin.(1)”.

Ca argument suplimentar, Curtea a reținut că „instituirea prin Legea nr.1/2005 a unor măsuri prin care statul sprijină dezvoltarea societăților cooperative, garantând un regim "care să nu fie mai puțin favorabil decât cel acordat altor agenți economici", nu poate justifica limitarea exercitării de către autoritățile administrației publice centrale sau locale, în proprietatea cărora se afla terenurile în cauză, a atributelor esențiale ale dreptului de proprietate, în sensul transmiterii gratuite a folosinței acestora”.

Curtea a concluzionat în sensul că, **„prevederile art.107 alin.(1) din Legea nr.1/2005 aduc atingere dispozițiilor constituționale cuprinse în art.44 privind garantarea și ocrotirea proprietății private, în măsura în care folosința terenurilor se face cu titlu gratuit.**

Analizând reglementarea propusă pentru alin.(1) al art.107, observăm că terenurile proprietate de stat - **indiferent de caracterul public sau privat al dreptului de proprietate** - aflate, fără plată, în folosință, pe durată nedeterminată, în vederea realizării de construcții pentru activitatea organizațiilor cooperatizei de consum și meșteșugărești, precum și a asociațiilor cooperatiste, existente până la data intrării în vigoare a Legii nr.1/2005, și pe care au fost realizate construcții conform legii, ar urma să rămână **în posesia titularilor folosinței, cu titlu de superficie gratuită**.

Așadar, prin faptul că prezenta propunere nu distinge între domeniul public sau privat al statului în care s-ar putea afla, în prezent, terenurile folosite cu titlu gratuit de organizațiile cooperatizei de consum și meșteșugărești și de asociațiile cooperatiste, decizia invocată a Curții Constituționale își păstrează valabilitatea, pentru situațiile în care terenurile vizate se află în domeniul privat al statului, fiind necesară revederea textului pentru înlăturarea incompatibilității cu dispozițiile constituționale cuprinse în art.44 privind garantarea și ocrotirea proprietății private.

Pe de altă parte, pentru corelare cu definițiile reținute pentru posesie și superficie în Codul civil, norma propusă trebuie reconsiderată, în partea finală, în ceea ce privește sintagma „rămân în posesia titularilor folosinței, cu titlu de superficie gratuită”.

Potrivit art.916 din Codul civil:

*„(1) **Posesia este exercitarea în fapt a prerogativelor dreptului de proprietate asupra unui bun de către persoana care îl stăpânește și care se comportă ca un proprietar.***

*(2) Dispozițiile prezentului titlu se aplică, în mod corespunzător, și în privința **posesorului care se comportă ca un titular al altui drept real, cu excepția drepturilor reale de garanție.**”*,

iar potrivit art.693 alin.(1):

*„(1) **Superficia este dreptul de a avea sau de a edifica o construcție pe terenul altuia, deasupra ori în subsolul aceluși teren, asupra căruia superficialarul dobândește un drept de folosință**”*.

În plus, Codul civil, la art.918 alin.(1), face o distincție clară între posesie și stăpânirea unui bun de către anumiți detentori precari, incluzând la lit.c) și pe titularii dezmembrămintelor dreptului de proprietate, dreptul de superficie, fiind unul dintre ele.

Prin urmare, alăturarea termenilor posesie, folosință și suprafață trebuie atent realizată, pentru a respecta conținutul dreptului de folosință exercitat, în temeiul unui titlu, de către suprafațiar.

Din aceste rațiuni, propunem reformularea părții finale a alin.(1), după cum urmează: „... rămân în folosința aceluiași titulari, care exercită, un drept de suprafață, cu titlu gratuit”.

În altă ordine de idei, remarcăm că, în redactarea anterioară admiterii excepției de neconstituționalitate prin Decizia nr.913 din 23 iunie 2009, la alin.(1) al art.107 din Legea nr.1/2005, păstrarea în folosință a terenurilor era valabilă *„pe toată durata existenței construcțiilor respective sau până la trecerea lor, cu plată, în proprietatea societății cooperative, ceea ce însemna că odată cu pierirea construcției, înceta și dreptul de folosință asupra terenului.*

Textul alin.(1) al art.107, cuprins în prezenta propunere nu mai evidențiază și situațiile în care dreptul de folosință asupra terenului pe care sunt edificate construcții necesare pentru activitatea organizațiilor cooperative de consum și meșteșugărești, precum și a asociațiilor cooperative (dreptul de suprafață) încetează. Deci, ar urma să se aplice dreptul comun, adică prevederile art.698 din Codul civil în următoarea redactare:

„Dreptul de suprafață se stinge prin radierea din cartea funciară, pentru una din următoarele cauze:

- a) la expirarea termenului;*
- b) prin consolidare, dacă terenul și construcția devin proprietatea aceleiași persoane;*
- c) prin pierirea construcției, dacă există stipulație expresă în acest sens;*
- d) în alte cazuri prevăzute de lege”.*

Coroborând acest articol cu dispoziția supusă intervenției, observăm că își va găsi aplicarea, dacă prezenta propunere va fi adoptată, numai lit.b) referitoare la consolidare. Rezultă că dreptul de folosință asupra terenului va avea nu numai caracter nedeterminat (nu este stabilit un termen de expirare), ci chiar **perpetuu**, dat fiind că, potrivit Codului civil, pierirea construcției conduce la încetarea dreptului de suprafață, doar dacă există stipulație expresă în acest sens, iar textul propus nu include o astfel de stipulație.

Prin urmare, este necesară revederea textului și în această privință, avându-se în vedere și faptul că, în Decizia nr.913 din 23 iunie 2009, Curtea Constituțională a calificat cooperativele și

asociațiile de cooperative ca fiind persoane juridice private care prin obiectul lor de activitate nu sunt de utilitate publică.

În considerarea observațiilor de mai sus, concluzionăm în sensul că propunerea legislativă nu poate fi promovată decât condiționat de respectarea dispozițiilor constituționale privind garantarea și ocrotirea proprietății private și a celor referitoare la dreptul de proprietate, dreptul de superficie și posesie cuprinse în Codului civil.

3. Sub aspectul respectării exigențelor de tehnică legislativă, reținem următoarele:

a) pentru respectarea uzanțelor normative, propunem reformularea **titlului**, astfel:

„Lege pentru modificarea art.107 alin.(1) din Legea nr.1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției”.

b) la **articolul unic**, partea dispozitivă, deoarece actul normativ supus intervenției legislative a suferit, ulterior intrării sale în vigoare, intervenții legislative sub forma modificărilor, pentru o corectă informare, după numărul publicației oficiale se va introduce sintagma „cu modificările ulterioare”.

c) la textul propus pentru alin.(1) al art.107, pentru corelare cu terminologia actuală a Codului civil, mai precis cu cea folosită în art.693, termenii „realizării/realizate” se vor înlocui prin termenii „edificării/**edificate**”.

Totodată, din finalul rândului al treilea, este necesară eliminarea cuvântului „lor”, scris dintr-o greșeală de tastare.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș VLĂDESCU

București
Nr. 772 / 5.10.2012

Lege privind organizarea și funcționarea cooperăției

Notă: v. D.C.C. nr. 913/2009 - M. Of. nr. 506/22 iul. 2009 (art. 107 alin. (1));

- 1 promulgată prin D. nr. 42/2005 M. Of. nr. 172/28 feb. 2005
Decret pentru promulgarea Legii privind organizarea și funcționarea cooperăției
- 2 modificări prin D.C.C. nr. 913/2009 M. Of. nr. 506/22 iul. 2009
Decizia nr. 913 din 23 iunie 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 107 și ale art. 117 din Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției
suspendă pentru o perioadă de 45 de zile prevederile art. 107 alin. (1) (termenul se împlinește la data de 5 septembrie 2009), după care operează dispozițiile art. 147 alin. (1) din Constituție
- 3 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 913/2009 M. Of. nr. 506/22 iul. 2009
Decizia nr. 913 din 23 iunie 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 107 și ale art. 117 din Legea nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției
art. 107 alin. (1)
- 4 modificări prin O.U.G. nr. 37/2011 M. Of. nr. 285/22 apr. 2011
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991 și pentru modificarea altor acte normative incidente
abrogă art. 79 alin. (2)
aprobată prin L. nr. 32/2012 M. Of. nr. 181/21 mar. 2012
- 5 modificări prin L. nr. 71/2011 M. Of. nr. 409/10 iun. 2011
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil
modifică, la data de 1 oct. 2011, art. 14 alin. (3)
- Notă: v. În cuprinsul actelor normative aplicabile la data intrării în vigoare a Codului civil: a) referirile la "societatea civilă fără personalitate juridică" se consideră a fi făcute la "societatea simplă"; b) referirile la "societatea civilă cu personalitate juridică" se consideră a fi făcute la "societatea cu personalitate juridică"; c) referirile la "societatea civilă profesională" se consideră a fi făcute la "societatea profesională, cu sau fără personalitate juridică", după caz; în toate actele normative în vigoare, expresiile "acte de comerț", respectiv "fapte de comerț" se înlocuiesc cu expresia "activități de producție, comerț sau prestări de servicii"; în cuprinsul actelor normative în vigoare, sintagmele "persoane juridice fără/cu scop patrimonial", "fără scop patrimonial" și "cu scop patrimonial" se înlocuiesc cu sintagmele "persoane juridice fără/cu scop lucrativ", "fără scop lucrativ" și, respectiv, "cu scop lucrativ"; la data intrării în vigoare a Codului civil, termenii și expresiile din legislația civilă și comercială în vigoare se înlocuiesc cu termenii și expresiile corespondente din Codul civil; abrogă la data de 1 oct. 2011 Codul civil Carol al II-lea, republicat în Monitorul Oficial nr. 206 din 6 septembrie 1940, cu modificările ulterioare și Codul comercial Carol al II-lea, republicat în Monitorul Oficial nr. 194 din 23 august 1940, cu modificările și completările ulterioare; Până la intrarea în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, referirea din cuprinsul Codului civil la hotărârea definitivă se va înțelege ca fiind făcută la hotărârea irevocabilă.
- 6 modificări prin L. nr. 76/2012 M. Of. nr. 365/30 mai 2012
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă
modifică, la 1 septembrie 2012, art. 44 alin. (7), art. 78 alin. (4), art. 91 alin. (11), (13) și (15)
- Notă: v. În cuprinsul celorlalte acte normative în vigoare, sintagma "puterea de lucru judecat/puterea lucrului judecat" se înlocuiește cu sintagma "autoritatea de lucru judecat/autoritatea lucrului judecat"; Ori de câte ori prin legi și prin alte acte normative se face trimitere la Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale ori la "societatea comercială/societățile comerciale", după caz, trimiterea se consideră a fi făcută la Legea societăților nr. 31/1990 ori, după caz, la societatea/societățile reglementată/reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare".
- 7 modificări prin O.G. nr. 44/2012 M. Of. nr. 606/23 aug. 2012
Ordonanță de urgență privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă
prorogă termenul de intrare în vigoare a Legii nr. 134/2010 până la 1 februarie 2013